

Рудий на узбіччі
Енн Тайлер

«Рудий на узбіччі» – найновіший роман Енн Тайлер, американської письменниці, чиї книжки люблять і цінують мільйони читачів на всіх континентах. Його герой Міка Мортімер, сорокарічний холостяк, комп'ютерний експерт і за сумісництвом доглядач багатоквартирного будинку в Балтиморі, веде стабільне, розмірене, проте вельми обмежене життя. Але одного разу вся ця стабільність руйнується – і не тільки тому, що подруга Міки вирішує покинути його, а й тому, що біля дверей оселі героя немов із нізвідки виникає підліток, який стверджує, що він – його син...

Глибока, інтимна, повна співчуття, тонкого знання таємниць людського серця і теплового гумору історія про те, що може статися, якщо пощастить побачити світ геть новим поглядом. А ще – про помилки сприйняття, другий шанс, що є в кожного, і незбагненну силу людських зв'язків.

У 2020 році «Рудий на узбіччі» був номінований на здобуття Букерівської премії.

Енн Тайлер

Рудий на узбіччі

Видавництво «Фабула» 2021

Оригінальна назва роману: Redhead by the Side of the Road

Copyright © 2020 by Anne Tyler

© І. Шевченко, пер. з англ., 2021

© Видавництво «Фабула», 2021

© Видавництво «Ранок», 2021

Ця книжка – художній твір. Імена людей, місця, випадки та епізоди є плодом авторської уяви або взяті з інших художніх творів. Будь-яка подібність до реальних осіб, живих чи мертвих, подій та місць є суто випадковою.

Шановний читачу!

Спасибі, що придбали цю книгу.

Нагадуємо, що вона є об'єктом Закону України «Про авторське і суміжні право», порушення якого карається за статтею 176 Кримінального кодексу України «Порушення авторського права і суміжних прав» штрафом від ста до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Повторне порушення карається штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення, аудіо- і відеокасет, дискет, інших носіїв інформації, обладнання та матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Кримінальне переслідування також відбувається згідно з відповідними законами країн, де зафіксовано незаконне відтворення (поширення) творів.

Книга містить криптографічний захист, що дозволяє визначити, хто є джерелом незаконного розповсюдження (відтворення) творів.

Щиро сподіваємося, що Ви з повагою поставитеся до інтелектуальної праці інших і ще раз Вам вдячні!

1

ВИ МОЖЕТЕ ЛИШЕ ЗДОГАДУВАТИСЯ, що відбувається в голові такого чоловіка, як Міка Мортімер. Він живе сам, цілком себе забезпечує і дотримується непохитної, мов скеля, рутини. Щоранку о чверть на восьму ви можете зустріти його на пробіжці. Десь о десятій чи о десятій тридцять він прикріплює магнітну табличку «Технар-відлюдник» на дах своєї автівки «КІА». Час виїзду на виклики змінюється, проте не минає дня, аби клієнти не потребували його послуг. Після обіду він зазвичай порається біля свого будинку. Підмітає доріжку, витрушує килимок або розмовляє із сантехніком. Понеділковими вечорами, напередодні вивезення сміття, він виносить сміттеві баки на алею, а щосереди виставляє контейнери з відходами, призначеними для переробки. О десятій вечора чи трохи пізніше згасає світло у трьох похилих вікнах у нижній частині будівлі. (Його помешкання розташоване у напівпідвальному поверсі і радше справляє похмуре враження.)

Наш герой – високий кістлявий чоловік сорока з гаком років. Має неправильну поставу – голова трохи нахилена вперед, дещо згорблені плечі. Смоляне чорне волосся (якщо він не голитиметься хоча би день, стане помітно, що на скронях пробивається перша сивина). Блакитні очі, густі брови, запалі щоки. Міцно стулені губи. Незмінні джинси, футболка або світшот – залежно від пори року. Коли ж настають справжні холоди, він одягає потерту шкіряну куртку бурого кольору. Коричневі стоптани черевики із круглим носком нагадують ті, що носять школярі. Навіть його спортивне взуття – старі брудно-білі кеди – нічим не вирізняється. Йому не подобаються флуоресцентні смуги, заповнені гелем підошви й інші «фішки», яким надає перевагу більшість бігунів. Улюблена спортивна форма – джинсові шорти завдовжки до коліна.

У нього є дівчина, але, судячи з усього, вони живуть нарізно. Час від часу можна побачити, як вона прямує до задніх дверей, тримаючи в руках торбу з харчами. Ранком вихідного дня вони разом сідають в його автівку «KIA» (у таких випадках її не прикрашає табличка «Технар-відлюдник»). Скидається на те, що у цього чоловіка немає друзів чоловічої статі. Він приязно ставиться до інших мешканців будинку, але спілкування з ними залишається поверховим. Зустрівши його, сусіди гучно вітаються, а він люб'язно киває у відповідь і махає рукою, але рідко виявляє охоту підтримати бесіду. Нікому не відомо, чи має він родичів.

Будинок – невеличка триповерхова цегляна коробка – розташований на Йорк-роуд у північній частині Балтимора. Із правого боку – рибний ресторанчик, а з лівого – секонд-генд. Позаду будівлі – крихітна стоянка, а попереду – невеликий острівцець трави. Ганок виглядає дивно: звичайна бетонна плита, сходи, грубо сколочене дерев'яне крісло-гойдалка, на якому й досі ніхто не наважився посидіти, вертикальний ряд дзвінків поряд із бруднувато-білими дверима.

Як часто Міка замислюється про своє життя? Чи намагається визначити сенс та основну мету? Чи непокоїть його перспектива провести найближчі тридцятьсорок років у тому самому ритмі? Ніхто не знає. Існує майже стовідсоткова ймовірність, що ніхто ніколи не запитував його про це.

Одного понеділкового ранку наприкінці жовтня Міка спокійно снідав, коли пролунав перший телефонний дзвінок. Події розгорталися за звичним сценарієм: пробіжка, душ, сніданок, гігієнічні процедури. Його страшенно дратувало, якщо хтось порушував цей розпорядок. Він дістав мобільний із кишені й поглянув на екран. Емілі Прескот. Літня пані. Він відвідував її досить часто, аби внести її ім'я до списку контактів. Жінки похилого віку зверталися до нього з найпростішими проблемами, але ставили величезну кількість капосних питань. Їм завжди хотілося дізнатися причину.

– Як це могло трапитися? – допитувалися вони. – Минулого вечора, коли я лягла спати, комп'ютер працював чудово, а вранці все пішло шкереберть. Але ж я і пальцем його не торкнулася! Я міцно спала!

– Не зважайте, я все полагодив, – відповідав він.

- Чому ж знадобився ремонт? Що я зробила не так?
- Вам не варто перейматися цими питаннями щодо вашого комп'ютера.
- Чому би й ні?

З іншого боку, літні пані приносили йому хороший прибуток, а ця конкретна жінка ще й жила поблизу, у Хоумленді. Він натиснув на кнопку прийняття виклику й мовив:

- Компанія «Технар-відлюдник».
 - Містер Мортімер?
 - Так.
 - Це Емілі Прескот. Пам'ятаєте? У мене вкрай термінова справа.
 - Що сталося?
 - Я не можу підключитися до Інтернету! Мій комп'ютер відмовляється та й годі! Не дає мені доступу до жодного сайту! Хоча сигнал вай-фай не зник.
 - Чи спробували ви перезавантажити систему? - спитав він.
 - А це що таке?
 - Від'єднати кабель, а потім знову підключити. Точнісінько так, як я вам показував.
 - Авжеж! Мені подобається називати цей засіб «зробити перерву». - Вона захихотіла. - Так, спробувала. Не допомогло.
 - Гаразд, - сказав він. - Чи влаштує вас, якщо я прийду десь об одинадцятій?
 - Об одинадцятій?
 - Саме так.
 - Річ у тім, що в середу я хотіла зробити моїй онучці подарунок. Мені треба замовити його раніше, щоб отримати безкоштовну доставку.
- Він незворушно мовчав.
- Добре, - зітхнувши, погодилася вона. - Домовились. Об одинадцятій. Я чекатиму на вас. Ви пам'ятаєте адресу?
 - Пам'ятаю.

Він обірвав розмову і відкусив шматочок тосту.

Його помешкання здавалося більшим, ніж можна очікувати від житла у цокольному поверсі. Простора вітальня, з'єднана з кухнею, дві окремі спальні та ванна кімната. Підвал мав доволі високі стіни, а підлога була викладена недешевими лискучими кахлями кольору слонової кістки. Перед канапою лежав бежевий килимок. Невеличкі вікна не дозволяли майже нічого розгледіти надворі, але чоловік завжди міг зауважити, що сонячними днями – як-от сьогоднішній, коли дерева починають скидати листя, – крізь шибки видно кілька сухих листків, що зачепилися за коріння кущів азалії. Згодом їх можна прибрати граблями.

Міка допив каву, відсунув стілець, підвівся і відніс тарілки до раковини. Він розробив таку систему: поки тарілки відмокали, він протирав стіл та стільницю, ховав масло у холодильник, проходився пилотягом під стільцем, якщо розсипав там якісь крихти. Традиційним днем прибирання була п'ятниця, проте йому подобалося підтримувати чистоту впродовж усього тижня.

Щопонеділка в нього було заведено мити підлогу на кухні й у ванній кімнаті. «Ох, як же мені важко працювати шваброю!» – бурмотів Міка, наповнюючи відро гарячою водою. Він часто розмовляв сам із собою під час роботи, імітуючи той чи інший іноземний акцент. Сьогодні в нього вийшло щось німецьке або польське: «Як же мені вашко шарувати цю долівку!» Він не хотів розпочинати з ванної кімнати, бо у цьому не було потреби – підлога лишалася ідеально чистою ще з минулого тижня. Міка дотримувався такої теорії: якщо ви помітили суттєву різницю між нинішнім і попереднім прибиранням – поверхня кавового столика раптом зблякла, ворс на килимку злипся, – це означає, що ви зробили надто довгу перерву.

Міка пишався своїм умінням хазяйнувати. Закінчивши миття, він вилив воду у пральні і притулив швабру до водонагрівача. Повернувшись до помешкання, він навів лад у вітальні – згорнув плед на канапі, прибрав кілька пивних бляшанок, поправив подушки. Меблів було обмаль – канапа, кавовий столик і потворний коричневий вініловий шезлонг. Усі ці речі вже були тут, коли чоловік перебрався сюди. Єдиним, що він привіз із собою, була металева полиця для комп'ютерних журналів і довідників. Якщо Міка читав книжки інших жанрів – здебільшого фантастику, детективи та біографії, то складав їх в окремо виділене місце. Інакше йому довелося би завести більше полиць.

Підлога на кухні вже висохла, тож він повернувся до попереднього завдання – помити брудні тарілки, витерти їх і покласти в сервант. (Дехто з людей надають перевагу сушилкам, але Міка терпіти не міг безладно розставлений на їхніх гратчастих полицях посуд.) Потім він надів окуляри – захисні, без діоптрій, – підхопив наплічник і вийшов через задні двері. Ці задні двері були розташовані в тильній частині будівлі, біля підніжжя бетонних сходів, що вели до парковки. Піднявшись нагору, він зупинився й оцінив погоду: стало тепліше ніж тоді, коли він вибрався на ранкову пробіжку, вітер ушух. Рішення не брати куртку було правильним. Міка прикріпив табличку «Технар-відлюдник» до своєї автівки, пірнув усередину, завів двигун і помахав рукою Еду Аллену, який плентався до свого фургону, притискаючи до грудей пакунок із ланчем.

Коли Міка сидів за кермом, йому подобалося уявляти, ніби його дії оцінює всюдисуща система контролю. Він називав її «Бог трафіку». Цією системою керувала група чоловіків у сорочках із заковченими рукавами і зелених

захисних козирках на чолах. Ці чоловіки час від часу обговорювали його неперевершене вміння керувати машиною.

– Погляньте: він подає сигнал покажчиком повороту навіть тоді, коли позаду нікого немає, – нахвалювали його вони.

Міка завжди вмикав покажчик повороту. Завжди. Навіть на стоянці. Збільшуючи швидкість, він старанно уявляв яйце під педаллю газу. Гальмуючи, він плавно ковзав асфальтом, аж поки не зупинявся – майже невідчутно. Якщо інший водій в останню мить вирішував змінити смугу руху і підкрадався до нього, можете навіть не сумніватися – Міка уповільнював хід і піднімав ліву долоню в люб'язному жесті, що означав «Після вас».

«Ти це бачив? – захоплювалися підлеглі Бога трафіку. – Хлопець має бездоганні манери!»

Такі розваги принаймні розвіювали нудьгу.

Міка звернув на Тенлідейл-роуд і припаркувався біля хідника. Щойно він потягнувся до наплічника, як задзеленчав мобільний. Він дістав його з кишені й підняв окуляри на лоба, аби прочитати напис на екрані. Кассія Слейд. Незвично. Кес була його подругою (він уникав називати «своею дівчиною» жінку, чий вік наближався до сорока), але вони дуже рідко розмовляли о цій порі. Зараз вона мала би бути на роботі, приділяти всю увагу своїм четвертокласникам. Міка прийняв виклик.

– Що сталося? – одразу спитав він.

– Мене виселяють.

– Що?

– Мене виселяють з мого помешкання. – Вона промовляла стишеним, спокійним голосом. Така інтонація була йому до вподоби, хоча в ній відчувалася певна напруженість.

– Як тебе можуть виселити? – спитав він. – Це ж навіть не твоє помешкання.

– Не мое, але сьогодні вранці сюди навідалася Нен. Цілком несподівано.

Нен була фактичною орендаркою. Наразі вона зі своїм нареченим мешкала у багатоповерхівці біля порту, проте від претензій на ще одне житло так і не відмовилася. На відміну від Кес, Міка розумів її мотиви. Хто ж захоче поступатися своїми привілеями.

– Вона просто подзвонила у двері без попередження, – вела далі Кес. – Я не мала часу сховати кота.

– Звісно. Твій кіт.

– Я сподівалася, що він не вийде до нас. І щосили намагалася затулити його, сподіваючись, що Нен не ввійде до хати. Та вона промовила: «Мені треба забрати мій... А що це, в біса, таке?..» – і перевела погляд на Віскерса[1 – Whiskers (англ.) – Вусач.], який непривітно зиркав на неї з

порогу кухні. Ти ж його знаєш – він терпіти не може незнайомців. Я спробувала пояснити їй, що не мала наміру заводити кота. Розповіла, як знайшла його на підвіконні. Але Нен заявила: «Це не має найменшого значення. У мене страшенна алергія. Достатньо вдихнути повітря в кімнаті, де кіт побував місяць тому, або торкнутися маленької шерстинки, що прилипла до килима, і в мене починає стискатися горло. О боже мій!» Далі Нен відступила назад і відмахнулася, коли я рушила слідом.

«Стривай!» – покликала я. А вона відповіла: «Зателефоную згодом». Ти ж розумієш, що це означає?

– Ні, не розумію, – мовив Міка. – Сьогодні ввечері вона зателефонує тобі й трохи полається. Ти вибачишся. От і все. Можливо, тобі доведеться позбутися Віскерса.

– Я не можу позбутися Віскерса! Він уперше в житті почувається тут як удома.

Міка вважав Кес розважливою жінкою, тож ця історія з котом спантеличувала його.

– Послухай, – мовив він до неї, – ти зарано панікуєш. Вона лише сказала, що зателефонує згодом.

– Куди ж я переїду? – спитала Кес.

– Ніхто й словом не обмовився про переїзд.

– Поки що не обмовився, – поправила вона його.

– Не пакуй валізу, доки вона не попросить тебе.

Чуєш?

– Важко знайти помешкання, де дозволяють жити із тваринами, – зазначила Кес так, ніби не чула його. – А що, як я опинюся без даху над головою?

– Кес! Сотні людей у Балтиморі винаймають помешкання, де селяться зі своїми улюбленцями. Повір мені, ти знайдеш житло.

Запала мовчанка. Він міг розчути дитячі голоси на іншому боці дроту, але звук долинав здалеку. Судячи з усього, вона перебувала надворі на гральному майданчику, тобто була перерва.

– Кес?

– Ну що ж, дякую, що вислухав мене, – відрізала вона й обірвала зв'язок.

Якусь мить він дивився на дисплей, перш ніж надягти окуляри і сховати мобільний.

– Мабуть, я найдурніша стара курка з усіх ваших клієнтів, чи не так? – спитала місіс Прескот.

- Ні, зовсім ні,- щиро відповів він. - Ви навіть не потрапляєте до першої десятки.

Це порівняння розвеселило його, бо вона справді трохи нагадувала курку: маленька кругла головка, груди лежать на м'якій подушці живота, що звисає над тоненькими ніжками. Навіть у себе вдома вона носила туфлі на низьких підборах, унаслідок чого її хода вдавалася дещо хиткою.

Міка сидів на підлозі, зігнувшись під її столом - старовинною громіздкою конструкцією, виготовленою таким дивовижним чином, аби простір для роботи максимально звужувався. (Люди встановлюють свої комп'ютери у найбільш незручних місцях. Таке враження, ніби вони не вповні усвідомлюють, що пір'яні ручки відійшли в минуле.) Він відокремив два дроти від заплутаного клубка біля мережевого фільтра. На одному дроті виднілася наліпка «МОДЕМ», на іншому - «РОУТЕР» (він власноруч підписав їх великими літерами), тоді поглянув на наручний годинник.

- Добре, - зрештою сказав Міка, після чого знову підключив модем і зосередив погляд на руці з годинником.

- А як щодо моєї подруги Глінди? Ви не знаєте її,- мовила місіс Прескот, - але я часто радила їй звернутися до вас. Вона боїться свого комп'ютера. Використовує його лише для того, щоби читати електронну пошту. Каже, що не хоче надавати системі жодної інформації про себе. Я розповіла їй про вашу книжечку.

- Угум, - пробурмотів Міка. Його книжка, що звалася «Спочатку підключіть його», несподівано виявилася одним із найбільш продаваних навчальних посібників, опублікованих видавництвом «Вулкотт», але, оскільки це видавництво було регіональним і маловідомим, він не покладав надій на те, що колись розбагатіє завдяки продажам.

Він підключив роутер і почав вибиратися з-під столу.

- Це найважча частина моєї роботи, - зазначив він, рачкуючи. Потім, ухопившись за край столу, звівся на ноги.

- Та що ви таке кажете! Ви ще надто молодий, - пирхнула місіс Прескот.

- Молодий! Незабаром мені виповниться сорок чотири.

- Отож бо! Зовсім молодий, - зауважила місіс Прескот і, витримавши коротку паузу, додала: - Я сказала Глінді, що іноді ви даєте приватні уроки, а вона торочить, що забуде все за дві хвилини після того, як ви підете.

- Вона має рацію, - сказав Міка. - Їй треба просто купити мою книжку.

- Але уроки є значно більш... Ой! Погляньте лишень!

Жінка пильно вдивлялася в екран, обхопивши долонею підборіддя.

- «Amazon» запрацював! - захоплено скрикнула вона.

- Чудово. Ви спостерігали за тим, що я робив?

– Ну... Чесно кажучи – ні.

– Я вимкнув ваш комп'ютер. Вимкнув модем і відключив роутер. Бачите ці наліпки?

– Ой, містере Мортімер, я ніколи не запам'ятаю ці мудрощі!

– Гаразд, – змирився Міка.

Він потягнувся за планшетом, який лишив на столі, і заходився виписувати квитанцію.

– Я планую замовити афроамериканську ляльку для своєї онуки, – сказала місіс Прескот. – Що ви думаєте із цього приводу?

– Чи є ваша онука афроамериканкою?

– Звісно, ні!

– Тоді, я думаю, цей подарунок видасться їй дивним.

– Ой, містере Мортімер! Я все ж таки сподіваюсь, що ви помиляєтесь!

Він відірвав копію рахунку і простягнув їй.

– Мені соромно брати з вас гроші за таку незначну роботу.

– Ні, не кажіть так! – запротестувала місіс Прескот. – Ви врятували мое життя. Я мала би заплатити вам втричі більше!

Із цим вона пішла по чекову книжку.

Проблема полягає в тому, розмірковував Міка, ідучи додому, що навіть якби вона заплатила втричі більше, ця робота ледве дозволяла йому утримувати себе. З іншого боку, професія майстра-комп'ютерника приносила задоволення. Принаймні він був сам собі начальником. Міка завжди не відчував захвату, колись хтось керував ним і віддавав накази.

Колись давно від нього очікували більш вагомих досягнень. У родині він був єдиним із дітей, хто спромігся вступити до коледжу. Його батько доглядав дерева біля офісу Балтиморської газової компанії, а мати гнула спину офіціанткою так само, як і всі чотири сестри Міки. Рідні вважали його найталановитішим і найперспективнішим. Він був зіркою. Аж поки не впав із п'єдесталу. По-перше, йому довелося погоджуватися на будь-які підробітки, аби сплачувати за навчання (отримана ним стипендія покривала витрати частково), унаслідок чого виникли проблеми з показниками успішності. Подруге, йому відкрилася одна важлива істина – коледж був не таким, яким він його уявляв. Міка думав, що це місце надасть можливість отримати відповіді на всі питання, сформулювати стислу Теорію Всього, що впорядкує його картину світу, але виявилось, що йдеться всього-на-всього про своєрідне продовження старших класів: ті самі викладачі, які сотні разів повторювали завчені фрази; ті самі студенти, які позіхали, совалися на місцях, перешіптувалися між собою під час лекцій.

Його ентузіазм швидко згас. Він геть заплутався. Двічі міняв кураторів і нарешті, після тривалих вагань, обрав комп'ютерні науки. Принаймні йшлося про щось конкретне, логічне, структуроване, наче гра в доміно, – так чи ні, біле чи чорне тощо. Усередині останнього курсу (Міка витратив цілих п'ять років, аби скласти необхідні іспити й потрапити туди) він полишив навчання і заснував власну софтверну компанію разом із однокласником на ім'я Дьус Болдвін. Дьус уклав гроші, а Міка – свій розум, зокрема розроблену ним програму сортування та архівації електронної пошти. Нині ця програма вважалася би чимось на зразок динозавра. У світі багато чого змінилося. Але за тих часів його розробка дозволила задовольнити нагальні потреби користувачів. Дуже прикро, що йому не вдалося знайти спільну мову з Дьусом. Віда із цими мажорами! Вони всі однакові: пихаті, гоноровиті, із манією величчя. Справи йшли дедалі гірше, і зрештою Міка був змушений покласти край цій історії і звільнитися. Він навіть не зміг забрати свою програму, оскільки не був настільки завбачливим, аби зареєструвати авторське право на неї. Він звернув на стоянку й вимкнув двигун. На годиннику було 11:47. «Бездоганно», – прошепотів Бог трафіку. Міка здолав весь маршрут без жодного помилкового руху, жодної затримки чи виправлення.

Його життя насправді було гарним. Він не мав жодних підстав почуватися нещасним.

Один клієнт забажав звільнити його комп'ютер від вірусів, а другий – власник сімейної крамниці – прагнув запустити систему онлайн-оплати для споживачів. У перерві між викликами Міка оглянув несправний пакетний перемикач у квартирі 1b. Там жила Іоланда Пальма – доволі ексцентрична жінка років п'ятдесяти із гривою темного волосся і похмурим, зів'ялим обличчям.

– Як поживаєте? Що у вас нового? – спитала Іоланда, спостерігаючи за тим, як він перевіряє напругу.

Вона завжди поводитися так, ніби вони – давні приятелі, хоча це не відповідало дійсності.

– Нічого особливого, – відповів Міка.

Він міг би промовчати, бо вона, пропустивши його слова повз вуха, уже перейшла до свого монологу:

– А я знову зірвалася. Нещодавно зареєструвалася на новому сайті знайомств і почала все із чистого аркуша. Гадаю, деякі люди не змінюються.

– І як ваші успіхи? – поцікавився він. Світч виявився геть несправним.

– Минулого вечора я зустрілася з одним чоловіком – він інспектор з нерухомості. Ми випили в барі «Ластівка». Він написав в анкеті, що його зріст – шість футів один дюйм, але ж ви знаєте, що всі користувачі подібних сайтів брешуть. А ще було б непогано, якби він схуд на кілька фунтів. Хоча я не маю права судити, чи не так? Хай там як, але виявилось, що три з половиною тижні тому він розлучився з дружиною. Зауважте – три з

половиною тижні! Здається, він рахує дні зовсім не тому, що радіє цьому факту. Більше скидається на те, що розлучення стало для нього особистою трагедією. Звісно, він одразу розповів мені, що його колишня – розкішна жінка, яка могла би працювати моделлю. Вона носить сукні другого розміру. Завжди обирає туфлі на шпильці, унаслідок чого пошкодила сухожилля чи ще щось і пальці стопи лишилися викривленими. Якщо вночі вона йшла босоніж до ванної кімнати, їй доводилося ходити навшпиньки. Він описував це як привабливу рису, але мені уявлялася жінка з якимись копитами замість ніг. Розумієте, що я маю на увазі?

– Мені знадобиться новий перемикач, щоби все запрацювало, – сповістив Міка.

Іоланда запалила сигарету. Вона випустила колечко диму, перш ніж заговорити.

– Гаразд, – байдуже мовила вона, повертаючи запальничку в кишеню. – Ми випили по чарці, а потім я сказала, що краще піду додому. «Додому! – скрикнув він. – А я думав, що ми підемо до мене». Він нахилився, поклав руку мені на коліно й багатозначно зазирнув у вічі. Я глянула на нього – й отетеріла. У мене забракло слів. Зрештою він прибрав руку і сказав: «Здається, я помилився».

– Ха! – видихнув Міка.

Він почав відкручувати плату перемикача. Іоланда задумливо дивилася на нього, відганяючи дим щоразу, як робила затяжку.

– Сьогодні ввечері я зустрічаюсь зі стоматологом, – нарешті повідомила вона.

– Ви хочете знову спробувати?

– Цей ніколи не був одружений. Не знаю, добре це чи погано.

Міка поклав викрутку в бокс з інструментами.

– Я зможу зайти до крамниці електроприладдя лише за день чи два, – попередив він.

– Я буду вдома.

Виглядало так, ніби Іоланда завжди сидить удома. Він навіть гадки не мав, чим вона заробляє на життя. Побачивши, що він збирається йти, вона спитала:

– І що ви думаєте стосовно цього?

Цілком несподівано вона скорчила люту гримасу, продемонструвавши всі свої зуби – великі, чіткої прямокутної форми, схожі на два ряди фортепіанних клавіш.

– Стосовно чого? – уточнив він.

- Чи схвалить мої зуби стоматолог?

- Авжеж, - запевнив Міка, хоча підозрював, що стоматолог може сказати щось неприємне про її звичку палити.

- Він написав мені дуже милого листа, - додала вона.

Аж раптом її обличчя засіяло щасливою усмішкою, що приховала зморшки й обвислу шкіру.

Понеділковими вечорами вони з Кес зазвичай не зустрічалися. Однак, повертаючись з останнього виклику (замовлення ортопедичного кабінету), Міка поїхав кільцевою дорогою і ліворуч угледів ледь розбірливу біло-червону вивіску свого улюбленого барбекюзакладу. Піддавшись імпульсу, він звернув на стоянку й надіслав Кес повідомлення: «Може, я куплю на вечерю реберця від Енді Нельсона?» Відповідь надійшла миттєво, і це означало, що вона вже повернулася з роботи. «Чудова ідея!» - написала Кес. Тому він вимкнув двигун і рушив замовляти їжу.

Було вже за п'яту годину, тож покупців зібралося чимало. Він чекав своєї черги серед вируючого натовпу робітників у мішкуватих комбінезонах, молодих пар, що міцно притискалися одне до одного, заклопотаних жінок із галасливими дітьми на руках. Запахи диму й оцту збудили його апетит, тим паче що на ланч він з'їв лише сандвіч з арахісовим маслом. Зрештою він замовив майже вдвічі більше, ніж планувалося: не лише реберця, а ще й листову капустку, картопляні скибочки та кукурудзяний хліб - дві повні торби. Впродовж усього спуску автострадою він страждав, вдихаючи пахощі, що долинали із заднього сидіння.

Година пік була в розпалі, і по радіо попереджали про можливі затори. Але Міка не переймався, його руки розслаблено тримали кермо. Він зауважив, що далекі пагорби неначе окисляються. У сутінках дерева набували тьмяного помаранчевого відтінку.

Кес жила на Гарфорд-роуд у будинку, що нагадував сімейний котедж із маленьким дощатим ганком сірувато-білого кольору. У холі треба було звернути праворуч і знайти в напівтемряві сходи, що вели прямісінько до її помешкання на другому поверсі. Піднявшись, Міка переклав одну з торб в іншу руку, аби мати змогу постукати у двері.

- Пахне божественно! - мовила Кес, впускаючи його. Вона взяла у гостя торбу і повела його до кухні.

- Я проїжджав Коксвіль, і моя автівка сама собою звернула на стоянку, - сказав він. - Здається, я накупив забагато. - Він поставив іншу торбу на стіл і торкнувся її губ швидким поцілунком.

Кес досі була в учительському вбранні - якась незрозуміла спідниця, непоказний светр. Скромний стиль, який він схвалював, не заглиблюючись у деталі. Річ у тім, що він схвалював її зовнішність у цілому. Вона була високою, неповороткою, із пишними грудьми, широкими стегнами й міцними гомілками, обтягнутими чорними панчохами, які полюбляють серйозні жінки.

Саме таким був її образ – серйозна зріла пані, і Міка вважав цю солідність привабливою рисою. Подорослішавши, він втратив цікавість до струнких інфантильних дівчат. Обличчя Кес було широким і спокійним, очі мали глибокий сіро-зелений колір, пряме золотаве волосся, недбало розділене на проділ і просто укладене, спадало на плечі. Він вважав, що на неї завжди приємно дивитися.

Вона вже накрила стіл, поклавши посередині паперові рушники – звичайні серветки цілком недоречні, якщо ви ласуете реберцями барбекю. Поки вона розбирала торби і діставала харчі, Міка взяв дві бляшанки пива з холодильника – одну простягнув жінці, а іншу лишив собі. Потім усівся навпроти Кес.

– Як минув твій день? – спитала вона.

– Добре. А твій?

– Нормально. Якщо не зважати на той факт, що Нен дізналася про Віскерса.

– Ясно, – пробурмотів Міка. Він геть забув про цю історію.

– Коли я повернулася додому, вона надіслала мені повідомлення з проханням зателефонувати їй.

Міка мовчав. Кес поклала собі листові капусти і передала йому таріль.

– І що ж вона хотіла? – зрештою поцікавився він.

– Не знаю.

– Ти не дзвонила їй?

Кес обрала три реберця з пінопластової коробки. Вона сердито надула губи, і Міка зауважив, що ця гримаска надала їй несподіваної схожості з маленькою дівчинкою.

– Немає сенсу відкладати таку розмову, – порадив він. – Зволікання нічим не допоможе.

– Я вирішу проблему, – відрізала вона.

Він зрозумів, що краще облишити цю тему. І жадібно з'їв реберце.

Якщо Кес не спала, вона завжди прагнула заповнити тишу музикою, новинами та ще бозна-чим. Уранці вона вмикала Національне громадське радіо, а ввечері – телевізор, що постійно фонував на задньому плані незалежно від того, чи дивилася вона програму. Їхні трапези супроводжувалися нескінченним потоком легких, приємних мелодій, що линули з кухонного радіоприймача. Міка, який надзвичайно цінував спокій, залюбки позбувся би всіх цих джерел шуму, адже давно помітив, що ним опановує якась невизначена дратівливість, коли він починає дослуховуватися до повідомлень дикторів. Зараз відбувалося щось подібне.

– Чи можна зробити трохи тихіше? – спитав він. Кес кинула на нього смиренний погляд і, нахилившись уперед, притишила звук. Він волів би, щоби вона повністю вимкнула його, але припустив, що таке прохання – це вже занадто.

Вони з Кес були разом близько трьох років і нині досягли етапу відносної стабільності: навчилися шукати компроміси, миритися з недоліками партнера, не зважати на дрібні чвари. Можна сказати – розробили певну систему.

Десь у середині трапези Кес повернулася до теми Нен.

– А як щодо неї? Із ким живе вона? – Міка спершу не зрозумів, що саме має на увазі Кес, доки вона не уточнила: – Величезний золотавий ретривер! Ось кого тримає Нен! Так, це собака її нареченого, але суть від того не змінюється. Невже вона не розуміє, чому я не можу позбутися Віскерса?

Міка завжди дивувався, чому Кес назвала kota цим примхливим ім'ям. Не типово для неї. Чому би не обрати щось більш солідне? Герман або Джордж? Само собою, він не озвучував свою думку. Зараз Міка збирався спитати, куди подівся Віскерс. Він оглянув кухню, проте не виявив жодних ознак його присутності.

– Іронія долі, – мовила Кес. – Ти ж знаєш, що він завжди зникає, щойно до мене приходять гості. Треба ж було йому висунути носа саме тоді, коли увійшла Нен! Клята випадковість...

– Близьче до теми, – сказав Міка. – Коли вже Нен відмовиться від своїх претензій і дозволить тобі самій винаймати це помешкання? Адже вона заручилася з тим хлопцем ще до того, як ми з тобою познайомилися.

– Хороше питання, – зазначила Кес. – Зазвичай люди зустрічаються, закохуються, переїджують, одружуються. От тільки Нен – виняток із правила.

Міка витримав коротку паузу, після чого запитав, як поживає Демолє – її найбільш проблемний і неслухняний учень. Демолє почав сіяти хаос тієї самої миті, як увійшов до класної кімнати, але він жив у трейлері разом зі своєю бабусею, і Міка знав, що Кес жаліє цього хлопця.

Під час обідньої перерви Демолє підкинув пластикову лінійку в наплічник Дженні і сказав їй, що це викидний ніж. Цікава тема.

Після вечері вони прибрали зі столу, залишивши тарілки поблизу мийки, оскільки Кес не поділяла переконань Міки стосовно того, що посуд треба мити негайно. Вона користувалася посудом із китайської порцеляни і набором столових приборів.

Також Кес мала багато всіляких дрібничок на кшталт сушарки для салату та стійки для ножів. Вітальня була обставлена гарними м'якими меблями, усі постільні речі підібрані в одній колірній гамі, на численних маленьких столиках стояли горщики з кімнатними рослинами і керамічні фігурки. Міка вважав таку обстановку дещо клаустрофобічною, але водночас він був вражений. Часом йому починало здаватися, що його власне житло виглядає не дуже солідно.

Вони перемістилися до вітальні, щоби подивитися вечірній випуск новин. Умостилися разом на канапі. Між ними всівся кіт, який нарешті зволив з'явитися. Він був худий, чорний і зовсім молодий, із білою мордочкою і довгими вусами, що пояснювали походження його імені. Заплющивши очі, кіт згорнувся калачиком і тихенько мурчав. Шум телевізора доповнювався музикою, що долинала з кухні, аж поки Міка не пішов туди і не вимкнув радіо. Він усе ще не міг второпати, як Кес витримує цей невпинний потік звуків. Його мозок від таких речей неначе вибухав.

Якби йому дозволили обирати, він взагалі не слухав би новини. Відверто кажучи, Міка розчарувався у своїй країні. Здавалося, останнім часом усе котиться до біса. Його пригнічувало відчуття, що він не може нічого змінити. Проте Кес була дуже принциповою і старалася не прогаяти жодної сумної деталі. Вона сиділа прямо й уважно спостерігала за всім, що відбувалося на екрані. Вітальню огорнули сутінки; мерехтіння телевізора золотило її профіль та шию. Міці подобався вигин її шиї. Він нагнувся і припав губами до пульсуючої вени під її підборіддям. На якусь секунду вона нахилила голову й торкнулася його обличчя, але її очі були вперто прикуті до екрана.

– Один день, коли ми завдаємо шкоди планеті, доведеться відпрацьовувати десять років, – зауважила Кес. – Інколи шкода буває непоправною, і нічого вже не вдіяти. Ніколи.

– Може, я залишуся на ніч? – прошепотів Міка їй на вухо.

– Ти ж знаєш, що завтра – навчальний день, – мовила вона, погладжуючи його руку.

– Лише один раз, – попросив він. – Обіцяю, що прокинуся рано й негайно заберуся звідси.

– Міко, ти серйозно? – здивувалася вона.

Запитальна інтонація означала, що він поводить себе легковажно. Він і гадки не мав, чому Кес так реагує. Вона напрочуд рідко заперечувала, якщо він волів переночувати в неї. Цього ж разу жінка відсунулася подалі та зазначила:

– Крім того, мені здається, що сьогодні твоя черга вивозити сміття.

– Я можу зробити це рано-вранці, – сказав він.

– Я ще не виставила оцінки! – майже скрикнула вона.

Міка усвідомив, що зазнав поразки. «Добре, добре», – зітхнувши, буркнув він. Щойно почався наступний рекламний ролик, він звівся на ноги.

– Не хочеш забрати свою порцію? – спитала вона, провівши його до дверей.

– Можеш залишити її собі, – відказав він.

– Дякую.

– Послухай! – Міка розвернувся до неї. – Завтра я міг би приготувати свій знаменитий чилі. А ти прийдеш на вечерю і принесеш решту кукурудзяного хліба.

– Навіть не знаю...

– Чилі з кукурудзяним хлібом. Смакота! – звабливо мовив він.

– Гаразд, – здалася Кес. – Прийду. Але ми маємо повечеряти рано.

Вона відчинила двері й нарешті поцілувала його по-справжньому. Потім відійшла, пропустивши його вперед.

Міка їхав додому майже порожніми вулицями, але все одно не перевищував швидкість, бо не поділяв теорії про те, що закон зазвичай залишає простір для маневру. Якщо тридцять п'ять миль насправді означають тридцять вісім, необхідно чітко прописати нову норму – тридцять вісім.

«Цей чоловік говорить розумні речі», – схвально зазначив Бог трафіку.

Міка попрямував на захід, до Північного бульвару. Потім звернув ліворуч, на Йорк-роуд, попередньо ввімкнувши покажчик повороту, – попри те, що рухався смугою, звідки можна було повертати лише в одному напрямку. Він відчував невиразну тривогу. Йому здалося, що Кес була з ним не такою ніжною, як зазвичай. Відколи вона переймалася його чергою вивозити сміття? Однак вона не належала до категорії жінок, схильних дутися з якихось загадкових причин і тримати образи в собі.

Відігнавши ці неприємні думки, він заходився насвистувати «Місячне сяйво у Вермонті» – останню мелодію, що лунала з її кухонного радіоприймача.

Коли Йорк-роуд залишилася позаду, з'явилися знайомі крамниці та кав'ярні. Більшість крамниць були зачинені, згаслі неонові вивіски ледь виднілися в темряві. Міка звернув ліворуч, на вулицю Роско, після чого поїхав праворуч і, діставшись секонд-генду, рушив прямісінько до стоянки.

Вийшовши з автівки, він прихопив наплічник із переднього сидіння, зняв із даху табличку «Технарвідлюдник» і поклав усе це на сходи. Наступної миті заходився виносити сміттеві баки на алею. Бак помешкання 2b (де проживав містер Лейн) містив велику картонну коробку від поштової посилки, що вибивалася з-під кришки. Переробка паперу в день вивозу сміття! «О-ля-ля, месє! – докірливо мовив Міка, старанно імітуючи французький акцент. – Ви таки йолоп!» Хитнувши головою, він поставив бак біля помешкання 2a.

Деякі люди не розуміють елементарних речей.

РАНО-ВРАНЦІ, КОЛИ МІКА ВЖЕ МАЙЖЕ ПРОКИНУВСЯ, йому наснився сон про те, що він знайшов дитину в одному із проходів між стелажми в супермаркеті. Звернув убік і натрапив на малюка в самих лише пелюшках – той сидів на підлозі навпроти полиці зі злаковими пластівцями.

Він різко зупинився і здивовано витріщився на дитинча. Малюк весело глянув на нього – круглолиций, рум'яний, із коротким білявим волоссям. Універсальний образ немовляти. Довкола – жодної ознаки присутності дорослих.

Міка прокидався повільно, немовби проходячи кілька етапів. Нарешті він розплющив очі і вступився поглядом у стелю. Його мозок досі обмірковував, що робити з тим малюком. Приміром, віднести до відділу загублених речей, але тоді доведеться взяти його на руки, а Міка побоювався, що дитина заплаче. Якщо батьки кинуться на пошуки, вони можуть дійти хибного висновку і навіть звинуватити його у спробі викрадення хлопчика. Як переконати їх, що він не мав наміру завдати шкоди? Він розумів, що це виглядатиме підозріло.

Міка вимкнув будильник до того, як пролунав сигнал. Підвівся з ліжка, але малюк і досі хвилював його уяву. Він не міг збагнути, чому дитяче личко було таким незворушним. Здавалося, хлопчик вичікував, не маючи жодного сумніву, що Міка прийде за ним.

Коли він вийшов на пробіжку і жадібно вдихнув морозяне повітря, йому в голову запала недоречна думка, що саме зараз він міг би добряче налякати малюка, торкнувшись його голого тільца холодними руками.

Він усміхнувся й додав швидкості, остаточно забувши про той дивний сон.

О цій порі він мав нагоду насолоджуватися самотністю на безлюдних хідниках. Трохи згодом ситуація зміниться – вийдуть на прогулянку власники собак, а матері поведуть дітей до школи. Зазвичай він долав свій маршрут, обираючи довгу доріжку овальної форми, що вела на північ, а потім звертала на захід, де шкільне вулиця було більш ніж достатньо.

Під час пробіжки Міка ніколи не вдягав окуляри. Його страшенно дратувало, коли вони сповзали з носа та запотівали в міру того, як пітнів він сам. Це було недоречно, адже в останні кілька років його зір на далеку відстань суттєво погіршився. Річ не в тім, що йому загрожувала сліпота чи щось таке – він просто старішав, як безтактно висловився його оптометрист. Уночі Міка ледве розрізняв дорожню розмітку, а минулого тижня йому привидівся чорний павук, що насправді виявився мотком ниток. Цього ранку, вертаючись додому, він вкотре припустився помилки: на якусь секунду уявив, що пожежний гідрант – вицвілий до того рожевого кольору, якого часто набувають старі глиняні квіткові горщики, – це дитина або дорослий дуже маленького зросту. Його закруглена верхівка, що поступово вимальовувалася перед очима, поки він спускався схилом у напрямку перехрестя, чимось нагадувала людську голову. «Що робить цей рудий хлопчик на узбіччі дороги? Чому він тут опинився?» – щоразу думав Міка. Попри те, що він добре знав, що йдеться про звичайний гідрант, на якусь швидкоплинну мить виникала та сама ілюзія. Історія повторювалася щоранку.

Коли підрант залишився позаду, він уповільнив темп, перейшов на звичайну ходу і, віддихуючись, упер руки в боки, аби набирати більше повітря в легені. Проминувши благодійний фонд і крамницю автозапчастин, він опинився на своїй вулиці, залишив позаду рибний ресторанчик, звернув праворуч і рушив угору звивистою, зарослою травою стежкою, що вела до його будинку. На подвір'ї сидів якийсь молодик у жовто-коричневому вельветовому блейзері. Точніше – хлопець підліткового віку.

– Привіт, – мовив він до Міки, підводячись.

– Привіт, – відгукнувся Міка. Він звернув ліворуч і почав підніматися сходами.

– Стривайте! – крикнув хлопець. Міка озирнувся.

– Ви живете тут? – поцікавився незнайомець.

– Так.

Міка зауважив, що його співрозмовник явно належить до багатеньких мажорів. Він мав гарний вигляд у якомусь примхливо гламурному сенсі. Акуратно підстрижене темне волосся підкреслювало форму голови. Біла сорочка з високим комірцем, рукави блейзера закочені майже до ліктів (Міка вважав подібний стиль претензійним).

– Містер Мортімер? – спитав хлопець.

– Так.

– Містер Міка Мортімер?

– Так.

Хлопчина випнув підборіддя.

– Я – Брінк Адамс.

Хто би міг подумати, що він носить таке чудернацьке ім'я – Брінк!

– Привіт, – обережно проказав Міка.

– Брінк Бартел Адамс, – провадив далі хлопець.

Що це, у біса, означало? Скидалося на те, що він надає якогось особливого значення своїм словам.

– Син Лорни Бартел. Міка різко опустив руки.

– Отакої!

Брінк кілька разів кивнув.

– Лорна Бартел! – скрикнув Міка. – Оце так сюрприз! Як вона поживає?

- Чудово.

- Неймовірно! - сказав Міка. - Я так давно не згадував про Лорну... Господи! Чим вона займається зараз?

- Працює юристом, - відповів Брінк.

- Несподівано.

- Чому? - спитав Брінк, підводячи голову. - А ким ви її уявляли?

Правду кажучи, Міка про це ніколи не замислювався.

- Ну... Коли ми бачилися востаннє, вона була студенткою-другокурсницею, отже...

- То був випускний курс, - виправив Брінк.

Хлопець помилявся, але Міка не хотів марнувати час на роз'яснення.

- Хай там як, а я цілком певен, що тоді вона й гадки не мала, ким стане в майбутньому, - зауважив він. Здавалося, Брінк чогось чекає, але Міка не знав, чого саме.

- Ти живеш поблизу? - спитав він.

- Ні, я просто проходив повз, - відказав Брінк. - Вирішив навідатися до вас.

- Он воно як...

- Чи маєте ви час випити зі мною кави або ще чогось?

- Авжеж, - погодився Міка. - Заходь, будь ласка.

- Дякую.

Якби Міка був сам, він би відчинив парадні двері й попрямував до підвалу, але такий варіант передбачав, що йому доведеться вести Брінка через пральню та котельню, а це здавалося йому неправильним, хоча він не міг би пояснити, чому. Тому Міка почав спускатися сходами, обійшовши стоянку. Брінк крокував слідом.

- А де живе твоя мама зараз? - Міка озирнувся, коли вони проминули зовнішній сходовий майданчик. Його голос відбивався від стін ледь чутною луною.

- У Вашингтоні.

- Непогано!

Він не пригадував назву рідного містечка Лорни, але пам'ятав, що вона народилася десь у західному Меріленді і завжди планувала повернутися до своєї провінційної глушини після закінчення коледжу. Лорна казала, що їй

потрібні гори – її зачаровувало те, що вони створюють плавний перехід між землею та небом. І що тепер? Працює адвокаткою у Вашингтоні. Має сина, який носить блейзер із закоченими рукавами.

Міка відчинив задні двері й відступив, пропустивши гостя поперед себе.

– Попереджаю: вершків немає, – сказав він, коли вони ввійшли до кухні.

– Пусте.

Міка вказав на один зі стільців біля столу з композитного матеріалу. Брінк умостився на ньому. Його погляд був спрямований у бік вітальні.

– Вибач за цей безлад, – мовив Міка. – Перше, що я роблю вранці, – виходжу на пробіжку.

Після пробіжки він зазвичай приймав душ. Цієї миті його дратував свербіж у нижній частині спини, де висихав піт. Стримавши бажання помчати до ванної, він дістав кавоварку із серванту й заходився насипати каву. Його кавоварка була допотопним електроприладом – він виявив її у квартирі, коли переїхав сюди. Скляна ручка на кришці була обгорнута клейкою стрічкою, що не давала змоги роздивитися, що коїться всередині. Попри все, ця штуківина не втратила здатності варити добру каву. Він налив води з-під крана й увімкнув кавоварку.

– Тобі із цукром? – спитав він.

– Так, будь ласка.

Міка поставив цукорницю на стіл, а поряд поклав ложечку. Потім усівся навпроти хлопця.

Зараз Міка чітко бачив, що Брінк цілком міг бути сином Лорни, хоча він не здогадався би про це, якби той не згадав її ім'я. Темне волосся (хоча її волосся було довгим і хвилястим) і розкосі, наче в оленя, очі (теж темні) він успадкував від неї. Щоправда, рот відрізнявся. Верхня губа була вигнутою, із ямочкою посередині. Натомість її губи були прямими й мали чіткішу форму.

– Отже, твоя мама працює адвокаткою, – сказав Міка. – А якщо конкретніше?

– Надає правову допомогу.

– Зрозуміло.

Інакше кажучи, Лорна не стала солідною юристкою, як йому уявлялося попервах. Логічно. Її родина належала до якоїсь фундаменталістської церкви, і Лорна змалку мріяла нести людям добро. Хоча це не пояснювало наявність сина із закоченими рукавами блейзера.

– А ким працює твій тато? – спитав він.

– Тато теж юрист. Корпоративне право.

- Ясно.

Міка неуважно побарабанив пальцями по столу.

На задньому плані пихкала кавоварка.

- Батьки дуже цілеспрямовані, - мовив Брінк. - Завжди розпитують про мої плани. А я гадки не маю, які в мене плани. Я щойно вступив до коледжу Монтроуз. Але навіть це їм не подобається. Вони вважають це невдачею, бо сподівалися, що я вчитимусь у Джорджтауні, як батько. Тато критикує мене найбільше. Хай би що я робив, він ніколи не буває задоволеним.

- Кепські справи, - зазначив Міка.

- Ми різні. Не змішуємось, як олія і вода. Я радше схожий на вас. Людина вашого типу.

- Схожий на мене? - Міка був ошелешений. - Що ж тобі відомо про мій тип?

- Ви фрілансер. Виконуєте різні замовлення. Не маєте постійної роботи.

Чудово. Він став взірцем для ледачих хлопців.

- Звідки ти знаєш? - поцікавився чоловік.

- Мама розповіла.

Виявляється, Лорна стежила за його життям? Міка закліпав очима.

- Я знайшов вашу світлину в коробці для взуття, - пояснив Брінк. - В альбомі з іншими фото студентських часів. Ви обіймали її під кизилевим деревом. Я показав їй знімок і спитав: «Хто це?» «Це Міка. Міка Мортімер», - відповіла вона, а потім сказала, що ви були коханням її життя.

- Вона так сказала?

- Якщо точніше, тоді їй здавалося, ніби вона саме так вас кохає.

- Ясно.

- Я запитав у неї, де ви живете зараз, і вона повідомила останні новини про вас: подекують, що ви - комп'ютерний гуру, який живе десь у Балтиморі. Це їй розповіла моя тітка Марісса.

- Тітка... - пробурмотів Міка. Він припустив, що це, певно, Марісса Бейрд, студентська подруга Лорни, яка ділила з нею кімнату.

- Мама сказала, що ваша кар'єра була нестабільною, хоча вона не знає, чи зараз щось змінилося.

Нарешті кавоварка шалено засичала - це означало, що кава майже готова. Міка підвівся і взяв дві філіжанки з верхньої полиці. Зачекавши, доки булькотіння стихне, він розлив каву по філіжанках і відніс їх до столу.

- Тітка Марісса й досі відвідує зустрічі одногрупників, - сказав Брінк. - Вона знає все про всіх.

- Це чимала цифра, - зауважив Міка, підсунувши цукорницю ближче до хлопця.

- Вас було легко розшукати, - мовив Брінк.

- Мабуть, так, - погодився Міка.

- «Компанія Міки Мортімера». Нагадує одну з вивісок на крамарнях, які показують у ковбойських фільмах про Дикий Захід. Круто.

- Дякую, - сухо відказав Міка.

Він зробив ковток і глянув на відблиски сонця на підлозі. Маленький промінчик, що проникав крізь скло й затримувався над мийкою, завжди мав форму горизонтальної смужки.

- Мене цікавить інше питання, - додав він. - Навіщо ти розшукував мене?

Брінк, який розмішував цукор, раптом завмер і скинув очі на Міку.

- Послухайте, - мовив він, - ви ж розумієте, що я не належу до своєї родини. Я серед них - біла ворона. Більше схожий на вас.

- Але ж ти навіть не знаєш мене, - сказав Міка.

- Гени нікуди не подінеш, - зауважив Брінк, пильно дивлячись на нього.

- Гени?

Брінк мовчав.

- Я не розумію, - зрештою струснув головою Міка.

- Гадаю, зрозумієте, якщо добре все обміркуєте.

- Перепрошую?

Брінк роздратовано зітхнув.

- Невже я маю це озвучувати? - спитав він. - Ви з моєю мамою... мали секс. Вона завагітніла...

- Що?

Брінк не зводив із нього очей.

- Твоя мама навряд чи казала, що я маю до цього якийсь стосунок.

- Мама ніколи нічого не казала. Щоразу, коли я питав про мого батька, вона відповідала, що це несуттєво.

- Несуттєво, - повторив Міка.

Він відчув гостре бажання засміятися, але йому не хотілося образити хлопця.

- Гаразд, спробуємо розібратися. Скільки тобі років?

- Вісімнадцять, - відказав Брінк.

- Вісімнадцять. А я закінчив навчання понад двадцять років тому... За тих часів ми з твоєю мамою вже не зустрічалися і не бачилися місяцями. Крім того...

Крім того, вони з Лорною ніколи не мали сексу. Лорна носила особливу золоту каблучку із символікою її церкви - це, за словами дівчини, означало, що вона «береже себе». Міка не намагався переконати її змінити рішення. Він, імовірно, захоплювався цілісністю її натури. Адже цілісність була важливою складовою її жіночої привабливості! Здається, син Лорни не успадкував цю рису. Її син - той самий хлопець, який зараз впивається в нього невидючим поглядом.

Обличчя Брінка неначе скам'яніло.

- Зачекайте, - мовив він. - Це неможливо.

- Чому? - спитав Міка.

- Ви можете сказати мені правду. Повірте, я не збираюсь вимагати аліментів чи ще чогось. Я вже маю батька. До речі, він офіційно всиновив мене, коли вони з мамою одружилися. Мені нічого не треба від вас.

- Можливо, тато і є твоїм батьком, - зауважив Міка. - Тобто біологічним батьком.

- Ні. Вона познайомилася з ним, коли мені було два роки. Не раніше.

- Ну... якщо так...

Брінк виглядав розсердженим. Скидалося на те, що він прийняв свідоме рішення сердитися. Різким порухом руки хлопець відсунув філіжанку вбік. Кілька крапель кави пролилося на стіл.

- То були ви! - скрикнув він. - Хто ще міг би бути моїм батьком?

- Не маю жодного уявлення.

- На тих світлинах ви були єдиним хлопцем, схожим на її бойфренда.

- Послухай, - сказав Міка, - я навіть не знав, що вона була вагітна. Тобі варто звернутися до неї.

Брінк уперто витріщався на нього.

- Я запитував мільйон разів, - зізнався він. - Вона торочить одне: тато допоміг виростити мене, і це єдине, що має значення.

- Розумні слова, - зауважив Міка.

- А як щодо мого генетичного матеріалу? Може мені необхідно знайти інформацію про стан здоров'я моїх родичів по батьківській лінії?

- Якщо це втішить тебе, я взагалі нічого не знаю про стан здоров'я членів моєї сім'ї.

Він сподівався розрядити атмосферу, але, судячи з виразу обличчя Брінка, припустився помилки.

- Жартую, - мовив Міка. - Долити тобі кави? Брінк заперечливо хитнув головою.

Аж тут задзеленчав мобільний, що лежав на кухонному столі. Міка звівся на ноги, нахилився і глянув на екран. Незнайомий номер. Він вийняв телефон із зарядки і відповів:

- Компанія «Технар-відлюдник».

- Міка Мортімер?

- Так.

- Дякувати Богу! Вас надзвичайно важко знайти! Ви, певно, не пам'ятаєте мене. Мое ім'я - Кіт Вейн. Кілька років тому ви допомогли мені. Тоді ви працювали в компанії «Комп'ютерний майстер». До речі, я вже не користуюсь послугами цієї компанії. Більш ніж очевидно, що вони геть нічого не розуміють...

Він витримав паузу, імовірно очікуючи, що Міка підтримає бесіду й погодиться з ним. Однак Міка був іншої думки. «Комп'ютерний майстер» - перша компанія, що найняла його на роботу, місце, де він багато чому навчився. Йому довелося звільнитися через те, що начальник був йолопом, пихатим типом, який починав усі свої фрази словами «Слухай сюди» або «Розумієш, приятелю». Ось чому Міка мовчав, аж поки містер Вейн не почав провадити далі:

- Сталося дещо жакливе. Із мого комп'ютера зникло все - документи, файли, податкові декларації...

- Чи робили ви резервні копії?

- Ну... Я знаю, що мав би зробити їх...

Міка зітхнув і потягнувся за планшетом, що лежав біля тостера.

- Гаразд, - сказав він. - Ваша адреса?

Чоловік мешкав у Роджерс-Форж. Міка пообіцяв, що приїде об одинадцятій. У глибині душі він радів, що має привід піти.

– Здається, я маю виїхати на виклик, – пояснив він Брінку.

Той кивнув і встав із-за столу, не дивлячись йому у вічі. Зараз він здавався не сердитим, а радше розчарованим.

– Ну що ж, дякую вам за каву, – мовив він, прямуючи до дверей.

Брінк лише махнув лівою рукою і вийшов надвір.

– Перекажи їй вітання від мене! – додав Міка, почуваячись ідіотом. Але двері вже зачинилися з негучним, але рішучим клацанням.

Близько хвилини Міка стояв нерухомо, після чого здвигнув плечима й пішов приймати душ.

Як виявилось, утрачені файли містера Вейна були лише приховані. Міка миттєво відшукав їх, і містер Вейн був безмежно вдячний.

– Надалі ви маєте... – суворо почав Міка.

– Знаю! Знаю! – скрикнув той, скинувши обидві долоні. – Я засвоїв урок. Віднині робитиму резервні копії. Міка мав би поцікавитися, яким чином він збирається здійснити цей план. Радше, клієнт не мав найменшого уявлення, як це робиться. Міка міг би пояснити докладніше і запропонувати встановити відповідний застосунок, аби заробити значно більшу суму, ніж щойно отриманий скромний гонорар. Проте він не відчував особливої охоти. Йому муляло нав'язливе відчуття, ніби він не зробив щось важливе або не завершив якусь справу. Тому просто сказав:

– Гаразд. Якщо вам знадобиться допомога, ви маєте мій номер телефону.

І поспішив ретируватися.

Причина його неспокою – той хлопець, подумав він, ідучи вниз по Чарлз-стріт. Його думки невідступно крутилися навколо юного Брінка. Очевидно, що той переживав якусь кризу, а Міка певним чином відштовхнув його. Аналізуючи те, що сталося, він відчував винним – почасти через Брінка, а почасти через Лорну, яку він, навіть після стількох років, згадував із ніжністю. Якщо точніше, він укотре згадав її з ніжністю. (Їхній розрив був дещо драматичним. Він спіймав її на гарячому, коли вона цілувала іншого хлопця.) Однак, попри все, вона була його першим справжнім коханням. Він ніколи не мав великого досвіду у стосунках з дівчатами. Його вважали самотником.

Вони познайомилися, коли Міка вчився на другому курсі, а Лорна була зеленою першокурсницею. Він побачив її в кафетерії – вона сиділа осторонь від інших дівчат, які вищали й хихотили за сусідніми столиками. Хвиля темного волосся, худорляве обличчя, позбавлене будь-якого макіяжу, світла блуза та вицвіла спідниця, яку надто часто прали. Усе це свідчило про певну стриманість. Заразом, у її манерах не відчувалося будь-якої сором'язливості чи скромності. Вона здавалася навдивовижу самодостатньою.

Міка поставив свою тачу на її столик і спитав: «Не заперечуєш, якщо я тут сяду?», а вона без тіні усмішки відповіла:

«Усе в нормі. Сідай». Йому сподобалося, що дівчина не маніжилася. Не демонструвала білосніжні зуби, не розмовляла кокетливим тоном. Залишалася собою. Його вразила її природність. Він був заінтригований.

Ураховуючи особливості її виховання і приналежність до фундаменталістської церкви, не було нічого дивного в тому, що вона не зробила аборт. Його здивувало інше – сам факт її вагітності. Лорна Бартел, та сама – непохитно впевнена у своїх моральних засадах! Він ніколи не повірив би, що таке можливо. Автофургон, що їхав попереду, рвонув на жовте світло, але Міка був готовий до такого маневру й повільно, елегантно зупинився («Ти це бачив? – захоплено скрикнув Бог трафіку. – Жодного поштовху!»). Проблема з колишніми подругами, розмірковував далі Міка, полягає в тому, що кожна з них краде в тебе щось значуще. Ти прощаєшся з першим у житті коханням, закохуєшся в іншу і виявляєш, що в тебе чомусь менше почуттів до наступної пасії. Маленька частка душі кудись зникла, тож у нові стосунки ти вкладаєшся не повністю, а в подальші – дедалі менше. Після розриву з Лорною він почав зустрічатися із Зарою – екстравагантною, пристрасною дівчиною, що полюбляла капелюшки з традиційними африканськими орнаментами. Коли ж Зара покинула його заради партнера по танцях, він захопився Адель, яка вважала своїм покликанням захист рідкісних видів тварин. Одного дня вона оголосила, що їде працювати із сірими вовками безпосередньо в їхньому середовищі – деś у штаті Монтана. А може, то був Вайомінг. На жаль, Міці не дуже таланило з жінками. Йому здавалося, що на певному етапі вони втрачають до нього інтерес. Він не знав причину. Нещодавно в його житті з'явилася Кес, але ця історія відрізнялася від студентського роману з Лорною. Із Кес усе розвивалося інакше. У більш повільному та спокійному темпі. Звичайно, про шлюб навіть не йшлося. Завдяки всім своїм попереднім подругам Міка зрозумів одну просту істину: жити під одним дахом із жінкою надто клопітно.

Він звернув на Йорк-роуд, аби придбати пакетний перемикач в господарській крамниці «Ейс». Якщо вже випала така нагода, вирішив обрати там поруччя для ванної – замовлення клієнта з помешкання 3b. Після цього він вирушив до супермаркету «Гігант» – купувати складові для чилі.

Проходячи повз полиці з консервованими продуктами, Міка раптом згадав свій вранішній сон. Чіткий флешбек. Той малюк у пелюшках бавився в проході, дуже схожому на це місце. Тримав спину рівно, як зазвичай роблять діти, які нещодавно навчилися сидіти.

Якого біса йому наснилася ця маячня?

Дехто міг би назвати такий сон пророчим – попри те, що Брінк давно вже не був малюком.

Опинившись удома, він повернув спорожнілі сміттєві контейнери на задній двір. Потім рушив до свого офісу і заніс перемикач і поруччя до списку додаткових витрат, що призначався для власника будинку. Поруччя він позначив як «заміну вішака для рушників», оскільки йшлося про роботу, що виконувалася на розсуд мешканців, і теоретично подружжя Картерів мало би за це заплатити. Річ у тім, що Луелла Картер хворіла на рак і поступово

слабшала, що впливало на її здатність утримувати рівновагу. Саме тому їй було потрібне поруччя, а не щось на кшталт лійки для душі.

Містер Жерар – вісімдесятирічний власник будинку – був скнарою. Нині цей тип мешкав у Флориді й не надто переймався тутешніми справами. Буде справедливо, якщо заплатить саме він.

Після обіду клієнти телефонували тричі, й одне замовлення навіть розважило його. Якийсь чоловік попросив почистити комп'ютер його сина-підлітка від величезної кількості порнороликів і шкідливих програм. Міка отримав неабияке задоволення, читаючи назви цих файлів, вигадані хлопчиком, як-от: «Вирощування сорго у Східних штатах», «Перепис населення в Дейтоні, штат Огайо» і таке інше. Це нагадало йому книжки, що використовували як схованки, де люди зберігали цінні речі. На їхніх обкладинках завжди були сухі й невиразні назви, аби у сторонніх осіб не виникла спокуса зазирнути всередину.

Батько хлопчика був родом із якоїсь азійської країни. Як і більшість його клієнтів-чоловіків, він виявився балакучим типом із тих, що полюбляють обговорювати технічні питання, поки Міка працює. Спершу він розпитав його про відмінності між лазерними і струменевими принтерами, після чого перейшов до обговорення проблем конфіденційності, що виникають у пристроях «розумного дому». Міка відповідав лаконічно. Він завжди волів зосереджуватися на одній справі. Але це не мало особливого значення – містеру Фенгу просто подобалося теревенити.

Поки Міка заповнював рахунок-фактуру, містер Фенг сказав:

– Колись ви допомогли мені видалити шкідливу програму. Ви тоді працювали в компанії «Комп'юклінік». Ваше обличчя одразу видалося мені знайомим.

– Справді? – мовив Міка.

– Зараз ви маєте власну компанію, чи не так?

– Ну, я б не назвав це компанією...

Він відірвав верхню частину рахунку і вручив її містеру Фенгу. Той проглянув написане, скрививши губи.

– Краще я не розповідатиму про це моему синові, – зазначив містер Фенг. – Він повернеться додому, увімкне комп'ютер і здивується, що проблема вирішилася. Але я мовчатиму як риба.

– Хороший план, – похвалив Міка.

– Може, він подумає, що йому допоміг Господь, – додав містер Фенг.

Обое засміялися.

Інші виклики були не настільки цікавими. Реінсталювати операційну систему, налаштувати новий принтер. Нудна, тривіальна робота, що не потребує розумових зусиль.

Хлопець, якого поцілувала Лорна, звався Ларрі Едвардс Есмонд. Ця деталь спливла в його пам'яті, коли він покінчив із принтером і вертався додому. Ларі Есмонд був маленьким худорлявим молодиком із крихітною коричневою борідкою, що стирчала, наче жорсткий куштик, у самісінькому центрі підборіддя. Вони відвідували одну групу, що займалася вивченням Біблії. Того вечора Міка прямував через університетське містечко до комп'ютерної лабораторії, коли несподівано побачив Лорну та Ларрі, які сиділи на лавці під дубом. Попервах він вирішив, що Лорна чимось засмучена, а Ларрі втішає її, оскільки вона здавалася похнюпленою і ледь чутно шепотіла щось, утупившись поглядом у свої коліна; тим часом Ларрі оберся однією рукою об лавку і з серйозним виглядом кивав, слухаючи її. Аж раптом підняв вільну руку, щоби поправити пасмо її волосся. Лорна розвернулася до нього, і вони поцілувалися.

Якби Міка побачив наступну сцену в якомусь фільмі – ображений, нажаханий юнак на мить ціпеніє, а тоді обурено кидається вперед; налякана дівчина зривається з місця; підступний звабник теж підводиться, бурмочучи якісь жалюгідні виправдання та пояснення, – він би довго реготав. Чистісінької води мелодрама! Це не мало жодного стосунку ні до його життя, ні до Лорни. Адже вона була такою вірною людиною. Іноді навіть нав'язливо ніжною – він пам'ятав, як вона міцно обхоплювала його лікоть обома руками, коли вони гуляли; як благала взяти із собою щоразу, як він казав, що планує випити пива з хлопцями, або прямував до спортзалу пограти в баскетбол.

Неймовірно, але це сталося: Лорна зрадила його з Ларрі.

Однак він сумнівався, що Ларрі був батьком Брінка. Треба було мати занадто бурхливу уяву, щоби повірити в таке.

«Одна чайна ложка меленого чилі, одна чайна ложка солі, чверть чайної ложки тертого червоного перцю», – шепотів Міка, кидаючи в каструлю необхідні інгредієнти. Він завжди розмовляв сам із собою, коли куховарив. Він ще раз покосився на вицвілий заляпаний рецепт. «Два dientes de ajo[2 – Зубчики часнику (ісп.).], роздавлені». Поклав два зубчики часнику на дошку для нарізки і вдарив по них чавунною пательнею. Підняв пательню й оглянув часник. Потім перевів погляд на нижню частину пательні.

Хтось постукав у задні двері.

Спершу йому здалося, що звук доноситься з парадного входу, яким користувався один з орендарів, – до цих дверей можна було дістатися зсередини будівлі. Проте він помилився – ледь чутне стукотіння долидало від інших дверей, розташованих поблизу мийки. Це не могла бути Кес. Таке нерішуче «тук-тук» – не її манера. Міка відклав пательню і пішов відчиняти. На ганку стояв юний Брінк і тремтів з голови до ніг, глибоко зануривши руки в кишені. Сонце вже заходило, і надворі було доволі прохолодно, тож хлопець спустив рукава блейзера.

– Привіт, – сказав він.

– Привіт, – відгукнувся Міка.

Брінк невпинно тремтів.

- Як справи? - спитав Міка.
- Як завжди.
- Хочеш увійти?
- Авжеж. - Брінк ступив на килимок і рушив до кухні слідом за Мікою.
- Хороший день видався?
- О, так. Я знайшов бібліотеку.
- Бібліотеку, - повторив Міка.
- Я посидів там.

Чи мав він на увазі, що просидів там цілий день? Міка не став запитувати, побоюючись, що відкриє скриньку Пандори, куди йому краще не зазирати.

- Сідай, будь ласка, - мовив він, кивнувши у бік столу. - Хочеш пива? Або... - Він раптом згадав, що Брінк неповнолітній.

Але хлопець відповів:

- Пиво - гарна ідея.

Міка не сперечався. Він дістав із холодильника пляшку «Нетті Бо» і простягнув хлопцеві. Потім повернувся до плити і кинув роздавлений часник до каструлі із чилі. «Подрібнити одну цибулину», - мовив він. Найменш улюблена частина процесу.

За спиною почулося шипіння відкоркованої пляшки.

- Я читав книжку про «Балтимор Оріолз», - наступної миті сказав Брінк. - Господи, виявляється, вони так давно грають!
- Давно, - погодився Міка.
- Із 1901 року, якщо рахувати той період, коли вони звалися «Пивоварами».
- «Пивовари Мілвокі»? - здивувався Міка.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=66072390&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Whiskers (англ.) – Вусач.

2

Зубчики чеснока (исп.).